

Bij de evaluatie van de behandeling van de Kadernota 2020-2023 zijn in het presidium opmerkingen gemaakt over het persmoment voor fractievoorzitters. De ervaring was dat het persmoment matig bleek en dat het niet was wat de fractievoorzitters wilden bereiken. In het kader van deze opmerkingen is een collegiale vraag gesteld binnen het raadscommunicatienetwerk over de wijze waarop in andere gemeenten naar inwoners wordt gecommuniceerd over de algemene beschouwingen/de kadernota.

Gooise Meren	Tijdens de algemene beschouwingen zijn vorig jaar korte filmpjes gemaakt van de fractievoorzitters waarin ze mochten reageren op de perspectiefnota. Bij de begroting vorig jaar zijn animatiefilmpjes gemaakt in samenwerking met de organisatie.
Ermelo	Alle fracties zijn gevraagd om een reactie in 100 woorden op de kadernota. Daarmee worden een pagina in de lokale krant gevuld. Onderdeel van die pagina is ook een uitleg over wat de kadernota is; dat schrijft de griffie. Al die stukjes van de fracties worden ook gebruikt voor de sociale media.
Meppel	Ervaringen vanuit het verleden: - vanuit de gemeentelijke organisatie wordt een infographic opgesteld; - pagina in de krant met van iedere fractie een statement over de kadernota; - inspraakavond separaat voor de inwoners. Deze kan op diverse manieren worden vormgegeven: door een formele inspraak in de raadzaal, maar ook natuurlijk veel informeler door bijvoorbeeld een zeepkist te gebruiken en een leuke laagdrempelige ruimte buiten het stadhuis zoeken, zodat de drempel voor inwoners lager is.
Haarlem	In het verleden is ook een persconferentie georganiseerd maar daar is vanaf gestapt. Voor de Kadernota wordt altijd een persbericht uitgebracht. Lokale pers is eigenlijk altijd aanwezig bij de algemene beschouwingen en schrijft hier ook altijd over. Bijna altijd is er voorafgaand aan de algemene beschouwingen ook een interview met de wethouder financiën over de hoofdlijnen van de Kadernota (meestal een week voorafgaand aan de algemene beschouwingen) ook in lokale media. Bij de begroting en jaarstukken worden infographics gemaakt die beschikbaar worden gesteld aan lokale media en via onze eigen social media kanalen onder de aandacht brengen.
Vlaardingen	Geen leuke of creatieve ideeën voor het benaderen van inwoners als het gaat om inspreken. Er wordt een bericht in de krant en op social media geplaatst, maar daar blijft het bij.
Midden-Groningen	De kadernota en de begroting wordt door het college aan de pers toegelicht in een persgesprek. Verder tot nu toe vanuit de raad nog geen verdere communicatie maar dit jaar wordt gestart met een toelichting in onze regiokrant waarin ook al onze gemeentelijke info wordt gepubliceerd. Daarbij is het de bedoeling elke fractie te vragen om een schriftelijke bijdrage in te dienen zodat deze dan ruim voor de behandeling in de raad gebundeld in onze regionale krant kan worden gezet. De fracties kunnen dan in de bijdragen al aandacht vragen voor hun standpunten met hopelijk meer debat in de raad en hopelijk meer inwoners op de publieke tribune. De kans is groot dat er voor de zomer geen uitgewerkte voorjaarsnota meer kunnen krijgen, dus er kunnen nog geen voorbeelden van worden aangeleverd maar het is de manier zoals dit ook vaak voor verkiezingen aan gebeurt.

IJsselstein	De gemeente IJsselstein communiceert veelvuldig over het Kadernotaproces 2021. Zie hetgeen hierover op de gemeentelijke website is gepubliceerd. Inwoners hebben inspraakrecht tijdens commissievergaderingen over de beleidsvoorstellen maar er wordt geen persbijeenkomst gehouden over besluitvorming. Er is een werkgroep Planning en Control vanuit de gemeenteraad die het kadernota proces op zich neemt en ook bijvoorbeeld een thema avond voor de fracties belegd om het proces toe te lichten.
Assen	Nog geen plan. In Assen wordt nog niet zo lang met een kadernota gewerkt en zijn dit proces nog aan het vormgeven.
Nederweert	Nog niet zo bezig met de voorbereidingen voor de kadernota. Het is nog maar de vraag of alles processueel zo gaat als anders. Vooral bezig met kijken hoe de raad kan worden gefaciliteerd bij het nemen van de noodzakelijke besluiten.
Lansingerland	Wordt niets extra gedaan bij de publicatie van de Kaderbrief. De stukken worden gepubliceerd, en daarnaast een openbare beeldvorming, een gezamenlijke commissievergadering en een raadsvergadering. Vanuit het college wordt wel een persbijeenkomst met de lokale media georganiseerd. Dat levert een aantal artikelen in de lokale bladen op.
Nijkerk	De afgelopen jaren is via de pagina van de gemeenteraad in de huis-aan-huiskrant hier extra aandacht aan besteed. Elke fractie krijgt de gelegenheid een korte reactie (zo'n 150 woorden) te geven. Daarnaast wordt overwogen een bijeenkomst waar inwoners iets mee kunnen geven aan de gemeenteraad (in de 'Beeldvorming'). Hierover is nog niet besloten en gelet op de huidige situatie is het maar de vraag of daar dit jaar gelegenheid voor is.
West-Betuwe	Vorig jaar is niet heel uitgebreid gecommuniceerd over de algemene beschouwingen. Op dit moment ideeën: - Een video opnemen waarin alle fractievoorzitters kort hun algemene beschouwing samenvatten. Bijvoorbeeld 2 minuten per fractievoorzitter. Per fractie kan dan ook een losse video worden gemaakt, die ook weer gedeeld kunnen worden via social media (en door de partijen zelf). - Een ruimte inrichten op de website van de raad waar alle fracties hun bijdrage (of samenvatting hiervan) overzichtelijk kunnen delen. En dit vervolgens via social media delen.
Maarssen	Voor de kadernota wordt niets anders aan communicatie gedaan dan voor de andere onderwerpen voor de commissie- en raadsvergaderingen. De stukken staan op de website, daar kan de vergadering worden gevolgd via de website of de lokale omroep, commissie geluid en raad beeld en geluid. Via de pers kan op de gebruikelijke manier gebruik worden gemaakt van het inspraakrecht. De pers krijgt de gebruikelijke persmededeling over de onderwerpen die worden besproken in commissie en raad. Op de website wordt voor de inwoners informatie gegeven over de onderwerpen die op de agenda's voor commissie en raad staan. Kortom, voor de kadernota het normale communicatietraject naar de inwoners.

Hilversum	Vooralsnog het volgende: - Een vaste pagina voor de raad in de lokale krant. Voorafgaand aan de kadernota zijn onze 10 fracties wel eens om een korte reflectie gevraagd, wat de bracties van de kadernota vonden. Dat leverde een aantal korte stukjes op die we op die pagina publiceerden. - De raadsvergadering rond de kadernota worden via livestream opgenomen en zijn daarna ook terug te kijken. - De stukken zijn via onze website beschikbaar.
Deventer	Vorige jaren is een ideeënmarkt georganiseerd, voorafgaand aan de behandeling van de kadernota. Inwoners zijn uitgenodigd om op de markt hun idee voor Deventer aan de raadsleden te verkopen. Ook werd daarbij en los daarvan uitgelegd hoe het proces rondom de behandeling van de kadernota verloopt. En zijn inwoners uitgenodigd in te spreken bij de raadstafels. Tenslotte worden mensen verwezen naar de website hetgeldvan.deventer.nl om mensen makkelijk inzicht te geven. Voorbeeld publicatie nieuwsbericht vorig jaar op onze website: https://gemeenteraad.deventer.nl/nieuws-van-de-gemeenteraad/2019/6/3/proces-rondom-de-voorjaarsnota
Lelystad	Het college heeft de afgelopen keer inwoners mee laten denken over de bezuinigingen (via online enquêtes, fysieke ontmoetingen in wijkcentra en MFA's, social media en dergelijke). Dat ging echter niet specifieke over de algemene beschouwingen, maar wel over 'het geld van Lelystad'. Hierbij was de raad ook betrokken. Dit is eigenlijk meer aan de voorkant en niet als alles al 'klaar' is. Ook al komen er dan niet veel mensen op af, men heeft wel het gevoel dat men mee kan praten. En dat doet al veel voor onze uitstraling. Verder is een insprekavond in de raadszaal georganiseerd, dit was ook redelijk succesvol. Men kon reageren op de voorgestelde bezuinigingen. Hier kwamen zo wel burgers als (gesubsidieerde) instanties op af. Verder wordt alle besluitvorming via de BOB methode gedaan. Tijdens de eerste B(beeldvorming) en O(oordeelsvorming) worden burgers actief uitgenodigd om deel te nemen aan de bijeenkomsten. Via Facebook, Twitter (@raadvanlelystad) en onze eigen website www.lelystad.nl/raad . De opkomst is wisselend.
Eindhoven	De algemene beschouwingen worden in Eindhoven niet meer gehouden. Alleen de Kadernota. De inhoudelijke communicatie over de nota laten wordt aan de college overgelaten. Vanuit de raad (en dus de griffie) wordt hier alleen aandacht aanbesteed via het huis-aan-huis-blad. Elke fractie schrijft een stukje over hoe het standpunt t.o.v. de nota en waar zij accenten zien. Social media is ook wel een mogelijk middel. Bijvoorbeeld via een kort filmpje van elke fractievoorzitter.
Voorschoten	Sinds vorig jaar is de politieke discussie verplaatst van de begroting naar de kadernota. Daardoor vinden de algemene beschouwingen bij de kadernota plaats en is de begroting meer een technische behandeling geworden. Wat doet het college? Het college maakt een infographic over de begroting, die in huis-aan-huis krantjes wordt gepubliceerd en houdt persgesprekken bij kadernota en begroting. Dit doen zij eigenstandig. Wat doet de raad? Alle fracties sturen hun samenvatting zelf naar de pers. De krant publiceert de samenvattingen alsnog als 'persbericht' en doet dat kosteloos. Enige verschil is dat het nu minder herkenbaar afkomstig van de gemeente is en geen huisstijl

	opmaak heeft. Maar het effect is eigenlijk hetzelfde. Nu de beschouwingen bij de kadernota worden gehouden blijft dit hetzelfde. Wat het ontwikkelen in het betrekken van inwoners bij het opstellen van de kadernota (burgerparticipatie): vorig jaar is door het college een informatiebijeenkomst georganiseerd waarin uitleg werd gegeven over de kadernota. Dit jaar is het plan om dit uit te breiden met inwoners de gelegenheid geven hun mening en/of ideeën kenbaar te maken. De bedoeling hiervan is een soort uitvergroot/specifiek spreekrecht op dit onderwerp, waardoor de raadsleden input krijgen om zelf mee te nemen in de beoordeling van de kadernota.
Leiden	Er zijn verschillende fases. Het aanbieden van de stukken gebeurt in een persmoment. Het college maakt een persbericht met een inhoudelijke samenvatting. Bij het persmoment worden de stukken aangeboden aan de raad (de plaatsvervangend voorzitter). Aanwezige journalisten vragen vooral over inhoud van de stukken aan de wethouder. De plv. vz. van de raad neemt de stukken in ontvangst en geeft aan dat de raad er mee aan de slag gaat. Nog een klein fotomoment waar de stukken fysiek overhandigd worden. Een ontwikkeling is om de stukken steeds meer digitaal aan te bieden, vorig jaar is onderzocht of de stukken dan ook niet meer fysiek overhandigd zouden worden maar dit was nog iets te snel. Misschien dat hier dit jaar wel weer stappen in gezet kunnen worden. In de aanloop naar de behandeling is in de stadskrant en op de website een aantal artikelen geplaatst over “wat zijn de financiële stukken” en “wat zijn de rollen van de raad”. Het afgelopen jaar hebben voor de algemene beschouwingen alle fractievoorzitters een minicolumn geschreven met hun indrukken (wat gaat goed en wat kan beter). Dit was voor in de Stadskrant. Het was nog niet helemaal bevredigend omdat 9 fracties op 1 pagina maar ruimte lieten voor een echt letterlijke MINI column, ongeveer 200 woorden pp . Over de besluitvorming is maar een kort bericht geplaatst, omdat er sprake was van vertraging op de accountantsverklaring. Het besluit kon daarom nog niet genomen worden toen de krant naar de drukker ging.
Zwolle	Vorige week is besloten om de Perspectievennota niet in juni maar in het najaar samen met de Begroting te behandelen vanwege het onzekere financiële perspectief door het Coronavirus en alles wat daar uit voort vloeit. Het presidium heeft de griffie de opdracht gegeven dat de inwoners op een luchtige, maar met serieuze ondertoon moeten worden geenthousiasmeerd om in te spreken of op een andere manier hun mening te geven over de plannen die in de Perspectiefnota staan. De raad wil heel graag de stad in en aansluiten bij een festival of op de zaterdagmarkt om met mensen hierover in gesprek te raken. Nu bezig met de uitwerking van het plan. Er is een aantal sporen uitgewerkt die worden voorgelegd aan de werkgroep. Een daarvan is ook een ideeënmarkt. Bureau Citisens is ook gevraagd om mee te denken en zij geven aan dat als niet de usual suspects, maar andere groepen bereikt willen worden, er beter een online consultatie kan worden gedaan onder inwoners. Misschien wordt wel voor een andere insteek gekozen als blijkt dat veel moet worden bezuinigd

Lochem	Al enkele jaren wordt een markt georganiseerd. Op twee locaties in de gemeente meestal een goede 100 belangstellenden. Wel veel usual suspects. Voor de rest zal toch echt meer naar de mensen toe moeten worden gegaan i.p.v. uitnodigen.
Amsterdam	Deze bekendmaking is in Amsterdam vooral een zaak van het college . Er is niet iets speciaals geweest voor bewoners. Wel was er een perspresentatie. Pers volgt het werk in de raad/college hier heel goed. Amsterdam is verdeeld in gebieden. In die gebieden zijn bewoners betrokken bij het maken van gebiedsplannen. Die gebiedsplannen zijn later opgenomen in de begroting. Het hangt natuurlijk af wat de bedoeling is van het presenteren aan bewoners. Wil je zenden of ook luisteren en aanpassen? Niet heel creatief, maar concrete vragen aan bewoners helpen. Benaderen via al bestaande netwerken ook (sport, kunst/cultuur, ondernemersverenigingen etc. in Den Helder misschien via kernen/raden). Na de coronatijd zijn mensen misschien meer geneigd ook digitaal mee te doen via webinars of zoiets.

Griffie, 30 maart 2020
R. van Kempen-Scheffers